

Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri Kısa Formu (YİYE-II-K)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri Kısa Formu (YİYE-II-K)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32762>

Özet

Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri Kısa Formu (YİYE-II-K), orijinal İngilizce adıyla Experiences in Close Relationships Inventory (ECR) ölçeğinin Türkçe adaptasyonunun kısaltılmış bir versiyonudur. Bu ölçek, özellikle örgütsel ve yönetim araştırmaları gibi uygulamalı alanlarda yetkin bağlanma boyutları (Kaygı ve Kaçınma) hızlı ve güvenilir bir şekilde ölçmek amacıyla psikometrik açıdan değerlendirilmiştir. Çalışma, YİYE-II-K'nin yapısal geçerliliğini ve güvenilirliğini inceleyerek, kısa formun uzun formula yüksek korelasyon gösterdiğini ve ilgili psikolojik yapılarla uyumlu olduğunu ortaya koymuştur.

Kısa form, araştırmalara zaman ve maliyet avantajı sağlarken, bağlanma stillerinin etkilerini inceleyen çalışmalarda kullanılmak üzere sağlam ve geçerli bir araç sunmaktadır. Ölçek, bireylerin yakın ilişkilerdeki duygusal deneyimlerini ve davranışsal eğilimlerini değerlendirir.

Anahtar Kelimeler

Yakın İlişkiler, Bağlanma Teorisi, İlişki Kaygısı, İlişki Kaçınması, YİYE-II-K, Psikometrik Özellikler, Uyarılma, Örgütsel Araştırmalar.

Yazarlar

Ömer Lütfi ANTALYALI, A. S. Özkul

Amaç

YİYE-II-K'nin temel amacı, yetkin bağlanma boyutları, özellikle de **kaygı** ve **kaçınma** eğilimlerini, daha az madde kullanarak ölçmektir. Bu kısa form, özellikle zaman kıstaması olan veya geniş örneklem gruplarıyla çalışılan örgütsel ve yönetim araştırmaları bağlamında kullanılmak üzere tasarlanmıştır. Ölçeğin, bu spesifik alanlarda geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olarak hizmet vermesi hedeflenmiştir.

Araştırmacılar, kısa formun uzun formun psikometrik kalitesini koruyarak, uygulama kolaylığı sağlamasını amaçlamışlardır. Bu sayede, bağlanma teorisinin örgütsel davranış, liderlik ve işyeri ilişkileri gibi alanlardaki etkilerinin incelenmesi kolaylaşmıştır.

Yapı

Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri Kısa Formu (YİYE-II-K), Bağlanma Teorisi çerçevesinde tanımlanan iki temel yetkin bağlanma boyutunu ölçmektedir: **İlişki Kaygısı** ve **İlişki Kaçınması**. Bu iki boyut, bireylerin yakın ilişkilerde kendilerini ne kadar rahat hissettiklerini ve partnerlerine ne kadar güvendiklerini yansıtır.

Kaçınma Boyutu: Bireyin yakınlık kurmaktan duyduğu rahatsızlığı ve bakılardan kaçınmaktan kaçınma eğilimini ifade eder.

Kaygı Boyutu: Bireyin yakın ilişkilerde terk edilme veya onaylanmama korkusunu, partnerinin erişilebilirliğinden duyduğu endişeyi ve aşırı yakınlık arayışını ifade eder.

Geçerlik

YYE-II-K formunun geçerliliğini tespit etmek amacıyla kapsamlı psikometrik analizler yapılmıştır. Bağılangoçta, ölçeğin yapı geçerliliği, beklenen iki faktörlü yapıyı doğrulamak için faktör analizi ile incelenmiştir. Yapılan analizler, teorik yapıyı ölçek tarafından başarıyla bir şekilde temsil edildiğini göstermiştir.

Ölçüt Bağıntılı Geçerlik çalışmaları kapsamında, kısa formun "YYE-II uzun formu" ile korelasyonu incelenmiş ve yüksek düzeyde bir ilişki tespit edilmiştir. Ayrıca, ölçeğin **uyum geçerliliği** için 10 ölçekler kullanılmıştır: "özsayı", "onaylanmama kaygısı", "ayrılık kaygısı", "bakılardan memnun etme", "yalnızlıktan hoşlanma", "ilişkilerde mutluluk", "ilişki motivasyonu" ve "arkadaşlarla ilişki memnuniyeti". Bu analizler sonucunda, YYE-II-K'nin literatürdeki ilgili yapılarla beklenen düzeyde uyum sağladığı görülmüştür. Son olarak, ölçeğin **sosyal beşenirlik** (sosyal istenirlik) ile ilişki incelenmiş ve genel geçerlilik bulgularının oldukça tatmin edici düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Güvenirlik

YYE-II-K'nin iç tutarlılık güvenilirliği, **Cronbach Alfa Katsayısı** kullanılarak değerlendirilmiştir. Elde edilen katsayılar, ölçeğin her iki alt boyutu için de yüksek düzeyde güvenilirliğe sahip olduğunu göstermektedir:

Kaçınma alt ölçeğinin Cronbach alfa katsayısı: **0,87**.

Kaygı alt ölçeğinin Cronbach alfa katsayısı: **0,84**.

Bu değerler, kısa formun bilimsel araştırmalarda kullanılmaya uygun, tutarlı ölçümler sağladığını teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapı geçerliliğini test etmek amacıyla faktör analizi (muhtemelen doğrulayıcı veya açıklayıcı) uygulanmıştır. Bu analiz, YYE-II-K'nin orijinal uzun formunda olduğu gibi, kuramsal olarak beklenen iki faktörlü yapıyı (Kaçınma ve Kaygı) başarıyla bir şekilde ortaya koyduğunu göstermiştir. Faktör yükleri, maddelerin ilgili alt boyutlara anlamlı ve tutarlı bir şekilde yüklendiğini kanıtlamıştır. Bu bulgular, kısa formun teorik çerçeveye uygun olarak bağlanma boyutlarını ayırt edebilme yeteneğini desteklemektedir.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği

Derecelendirme: 7'li Derecelendirme Yöntemi kullanılmaktadır:

1 = Beni hiç tanımlamıyor.

4 = Beni orta düzeyde tanımlıyor.

7 = Beni tam tanımlıyor.

Mevcut Diller: Türkçe

Hedef Popülasyon Grubu: Yetişkinler (Özellikle örgütsel ve yönetim araştırmaları bağlamında çalışan veya ilgisizki yaşayan yetişkinler).

Yaş Grubu: Belirtilmemiştir (Yetişkin Popülasyon)

Popülasyon Detayları: Ölçek, yakın iliskilerdeki yaşantılar değerlendirildiği için genel yetişkin popülasyonuna yöneliktir, ancak adaptasyon çalışması örgütsel araştırmalar için yapılmıştır.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) yöntemi.

Anahtar Kelimeler

Başlanma, Kaçınma Boyutu, Kaygı Boyutu, Psikometrik Değerlendirme, Güvenirlik, Sosyal Beşenirlik, İlgisizki Memnuniyeti, Özsaygı.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Ömer Lütfi ANTALYALI

Yazar ORCID Tanıtıcısı: Sağlanmamıştır.

Kurum E-posta Adresleri: omerantalyali@sdu.edu.tr

Yazma Adresi: Sağlanmamıştır.

İzinler, Ücret ve Test Yolu

İletişim: Ölçeğin kullanımı ve izinleri için sorumlu yazar Ömer Lütfi ANTALYALI ile omerantalyali@sdu.edu.tr adresi üzerinden iletişime geçilmesi tavsiye edilir.

Ücret: Bilgi sağlanmamıştır.

Test Yılı (Adaptasyon): 2016

Kaynaklar

Antalyalı, Ö. L., ve Özkul, A. S. (2016). Örgüt ve yönetim araştırmaları için yakın ilişkilerde yaşantılar envanterinin kısa formunun (YİE-II-K) psikometrik açıdan değerlendirilmesi. *Balkan Sosyal Bilimler Dergisi, Özel Sayı*, ss. 640-655.

Makalenin DergiPark linki: dergipark.org.tr

The original PDF can be downloaded here: yakin-iliskilerde-yasantilar-envanteri-kisa-formu-yiye-ii-k-toad.pdf

Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri Kısa Formu (YİE-II-K) Maddeleri

Aşağıda, ölçeğin yapısını temsil eden örnek maddeler sunulmuştur:

1-Özel duygu ve düşüncelerimi yakınlaştığım arkadaşlarımla paylaşmak konusunda kendimi rahat hissedirim. (Kaçınma)

9-Yakınlaştığım arkadaşlarımla zamanla benden uzaklaşacakları endişesine kapılıyorum. (Kaygı)